

ΠΟΣΟ ΑΚΡΙΒΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΘΑΝΑΤΩΝ ΛΟΓΩ COVID-19;

Με το νέο κύμα της πανδημίας να είναι πραγματικότητα, και ο αριθμός των θανάτων λόγω της COVID-19 να αγγίζει πολύ υψηλά επίπεδα έχοντας ξεπεράσει τα 5 εκατομμύρια, τον τελευταίο καιρό εγείρεται η απορία αν δηλώνονται πράγματι όλες οι απώλειες λόγω της πανδημίας, ή αν οι αληθινές απώλειες είναι ακόμη μεγαλύτερες. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Πάνος Μαλανδράκης, Γιάννης Ντάνας** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν μια πρόσφατη δημοσίευση του Πανεπιστημίου Harvard των ΗΠΑ που ανασκοπεί την εκτιμούμενη ακρίβεια στην καταγραφή των θανάτων λόγω της πανδημίας. Το 2020, 51 χώρες κατέγραψαν κατά μέσο όρο 3140 περισσότερους θανάτους πιθανά σχετιζόμενους με την πανδημία συγκριτικά με άλλες χρονιές, ενώ οι συγγραφείς σχολιάζουν ότι στην πραγματικότητα σε κάποιες χώρες ο αριθμός αυτός μπορεί να είναι και τριπλάσιος και να μην έχει καταγραφεί σωστά, όπως στο Εκουαδόρ και τη Βολιβία, καθώς κάποιοι θάνατοι μπορεί να μην έχουν αποδοθεί στην πανδημία. Στις ΗΠΑ καταγράφηκε ο μεγαλύτερος αριθμός ανεξήγητων θανάτων για το 2020 αγγίζοντας τους 50876. Ο λόγος των επιπρόσθετων θανάτων σε σχέση με το μέσο όρο άλλων ετών χρησιμοποιήθηκε για να προσδιοριστούν οι χώρες που πιθανά υποτιμούν τον αριθμό των θανάτων λόγω της πανδημίας. Οι πιο πιθανές χώρες που κατέγραψαν μικρότερο αριθμό θανάτων από τον πραγματικό ήταν η Βολιβία με 2,64 φορές περισσότερους θανάτους το 2020 σε σχέση με προηγούμενα έτη, το Εκουαδόρ με 2,53, το Περού με 2,17 ενώ ακολουθούν το Μεξικό (0,95), η Ινδονησία (0,94), το Ηνωμένο Βασίλειο (0,9), η Ισπανία (0,83). Αντίστοιχα λιγότερο πιθανές χώρες να «χάνουν» από την καταγραφή θανάτων σχετιζόμενων με την πανδημία ήταν η Ιαπωνία (0,01), η Δανία (0,03), η Νότια Κορέα (0,04), η Φινλανδία (0,07), αλλά και η Ελλάδα με 0,10 λόγο ανεξήγητων θανάτων σε σχέση με τα προηγούμενα έτη καταδεικνύοντας την ορθή και πλήρη καταγραφή των θανάτων σχετιζόμενων με την πανδημία. Αναφορικά με τα ποσοστά, το Περού είχε 160% περισσότερους ανεξήγητους θανάτους και χώρες όπως η Ισπανία, το Μεξικό και η Πολωνία είχαν αντίστοιχα ποσοστά μεταξύ 50% και 100%, ενώ οι ΗΠΑ βρέθηκαν περίπου στη μέση της λίστας με 9,5% επιπρόσθετους θανάτους. Ορισμένες χώρες με πολύ αυστηρά μέτρα κατέγραψαν κατά μέσο όρο 59% περισσότερους ανεξήγητους θανάτους. Επιπλέον, χώρες με ανεπαρκείς ιατρικές δομές να διαχειριστούν την πανδημία πιθανά κατέγραψαν λιγότερους σχετιζόμενους θανάτους, με κατά μέσο όρο 53% επιπλέον ανεξήγητους θανάτους, ενώ χώρες με καλύτερη υποδομή πριν την πανδημία είχαν αντίστοιχο ποσοστό στο 23%. Συμπερασματικά, η εγκυρότητα της καταγραφής των θανάτων σχετιζόμενων με την πανδημία COVID-19 φαίνεται να σχετίζεται τόσο με την κοινωνικο-οικονομική στάθμη κάθε χώρας όσο και με τη σφοδρότητα των αρχικών κυμάτων της πανδημίας COVID-19 σε κάθε χώρα ξεχωριστά. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί η έλλειψη κοινά αποδεκτών ορισμών σχετικά με την απόδοση και τον υπολογισμό των θανάτων λόγω της πανδημίας. Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν συγκεκριμένες κατευθυντήριες οδηγίες από τους διεθνείς οργανισμούς υγείας για τον καθορισμό αιτιώδους συσχέτισης μεταξύ ενός θανάτου και της υποκείμενης λοίμωξης COVID-19 ή για το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβήσει από τη διάγνωση της COVID-19 έως το θάνατο για να αποδοθεί στον SARS-CoV-2. Η

ενοποίηση των ορισμών σε διεθνές, ή τουλάχιστον σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κρίνεται επιβεβλημένη.

<https://hbswk.hbs.edu/item/why-covid-19-probably-killed-more-people-than-we-realize>